

ВІД ПОПУЛЯРНОГО ФРАНЦУЗЬКОГО
ПИСЬМЕННИКА, АВТОРА БЕСТСЕЛERA
«БАГРЯНІ РІКИ»

Знайдено труп молоді стриптизерки. Тіло зв'язане мотузкою за давнім японським мистецтвом — шибарі. А моторозна гримаса болю на її обличчі нагадує найжахливіші полотна Франсіско Гойї. До речі, ці картини позичив музею Альфонсо Перес, мадридський мільярдер... До справи береться один з найкращих місцевих детективів — Стефан Корсо. Він вважав, що вистежує звичайного серійного вбивцю, аж поки не здогадався, що в такий витончений спосіб хтось викликає його на дуель. Той, хто дуже схожий на самого детектива, чоловік, що так само потерпає від спогадів та знаходить утіху в реалізації своїх потаємних бажань. Нитка розслідування затягне детектива у світ, де людські страждання продають для задоволення. Чи не про це мріяв і сам Корсо?..

WWW.BOOKCLUB.UA

ISBN 978-617-12-6692-6

9 786171 266926

ЖАН-КРИСТОФ
ГРАНЖЕ

ЗЕМЛЯ
МЕРТВИХ

ЖАН-КРИСТОФ ГРАНЖЕ

ЗЕМЛЯ
МЕРТВИХ

ЖАН-КРИСТОФ ГРАНЖЕ
ЗЕМЛЯ
МЕРТВЫХ

JEAN-CHRISTOPHE
GRANGÉ

LA TERRE
DES MORTS

ROMAN

ЖАН-КРИСТОФ
ГРАНЖЕ

ЗЕМЛЯ
МЕРТВИХ

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
2019 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.133.1
Г77

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Grangé J.-C. La terre des morts : Roman / Jean-Christophe Grangé. —
Paris : Albin Michel S.A., 2018. — 560 p.

Переклад з французької *Ірини Шагової*

Дизайнер обкладинки *Аліна Белякова*

ISBN 978-617-12-6692-6
ISBN 978-2-226-39209-1 (фр.)

- © Éditions Albin Michel, Paris, 2018
- © DepositPhotos.com / Wisky, обкладинка, 2019
- © Nemiro Ltd, видання українською мовою, 2019
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2019

ЧАСТИНА ПЕРША

1

«Сквонк»¹ аж ніяк не міг йому подобатися. Стриптиз-клуб, начебто й популярний, тулився на третьому підвальному поверсі облущеної кам'яниці в Х окрузі. Сходи, стіни, підлога, стеля — все пофарбовано начорно. Щойно Стефан Корсо, керівник 1-ї групи Бригади карного розшуку, поринув у глиб льоху, як його тіло прошило глухе дзижчання — відразу пригадалося метро... Аж ні: лише такий собі звуковий ефект у дусі Девіда Лінча, аби остаточно пригнітити гостя.

Далі доводилося йти коридором, стіни якого прикрашали знімки кінозірок 50-х років під тонкою світлодіодною панеллю, а насамкінець відвідувач потрапляв у бар. Позаду шинквасу, замість звичної низки пляшок, висіли чорно-білі зображення занедбаних промислових зон і полишених готелів. No comment.

Корсо почимчикував до решти глядачів і повернув праворуч, де перед його очима відкрився зал з червоними кріслами, який полого спускався донизу. Він умостився в куточку — справжній підглядач серед таких самих збоченців — і почав чекати, доки вимкнуть світло. Прийшов сюди, аби обстежити місце, і сповна отримав те, чого хотів.

Якщо вірити програмі (чорний пластиковий аркуш із білими літерами, схожий на рентгенограму), уже минуло

---

¹ Сквонк — міфічна тварина-чудовисько, що нібито мешкає в цугових лісах Пенсильванії.

майже дві третини вистави, а Корсо вкотре намагався збагнути, як саме через чийсь дивакуватий снобізм цей старосвітський мотлох (тепер такі спектаклі називали на американський лад — «нью бурлеск») зумів знову стати модним.

Він стійко витримав виступи Міс Вельвет, укриту татуажем чорнявку, підсрижену під Луїзу Брукс, Кенді Мун і її танок семи покривал, Джипсі Ля Роз, яка вміла в позі півмостика зняти з себе туфлі. Тепер на сцену мали вийти Мамзель Нітуш і Лова Долл... Корсо ніколи не спокушали такі дійства, крім того, самі дами аніскільки не вабили принадами: повняві, густо намальовані кривляки — повна протилежність тому, що йому подобалося.

А тоді він мимоволі згадав про Емілію та перші висновки у позові про розірвання шлюбу, які вдень йому надіслала адвокат. Власне, це й було справжньою причиною поганого настрою поліціанта. Юридично висновки означали не завершення процесу, а навпаки — початок бойових дій. Емілія надиктувала цілу навалу образ і брехні, тож слід було відповідати з неменшою в'їдливістю.

Об'єктом боротьби став їхній син, Таде, — хлопчику незабаром мало виповнитися десять років, і Корсо намагався отримати головну опіку над дитиною. І навіть не йшлося так про нагляд за хлопчиком — Корсо поставив собі за мету віддалити сина від матері, яку вважав уособленням зла: висока чиновниця, болгарка за походженням, полюбляла жорсткі садо-мазохічні практики. Доки Корсо снував свої думки, йому до горла линув струмінь їдкої рідини, і він подумав, що врешті-решт заробить собі виразку, рак печінки або ж, чом би й ні, вчинить умисне вбивство.

З'явилася Мамзель Нітуш. Корсо зосередився. Білявка мала молочно-білу шкіру й стегна, як у мамонта. На ній лишилося тільки боа з пір'я, дві сріблясті зірочки приховували соски, чорні стринги ледь не лускалися на міцному

тілі. Раптом артистка нахилилася й почала шпортатися в сідниці. Нарешті, дзвякаючи, наче песик, вона витягла звідти новорічну гірлянду. Корсо не вірив своїм очам. Танцюристка закрутилася навколо самої себе, мов величезна дзига, втримуючи рівновагу на 12-сантиметрових підборах, а в повітрі пурхала її шовкова стрічка під гучні оплески глядачів.

Тоді він постановив, нарешті, обміркувати, що підштовхнуло його прийти о двадцять третій годині в цей сумнівний заклад. Дванадцять днів тому, в п'ятницю 17 червня 2016 року, поблизу сміттєзвалища на вулиці Тополевої Потерни, неподалік від Італійської площі, знайшли труп 32-річної артистки стрип-клубу «Сквонк» на ім'я Софі Серейс, або Ніна Віс. Молоду жінку роздягнули і зв'язали її власною білизною, а також жахливо понівечили: убивця зобразив на її обличчі застиглу посмішку, для чого він підрізав жертві кутики губ до самих вух та запхав каміння всередину горла, широко роззявивши їй рота.

Розслідування справи довірили коменданту Патріку Борнеку, керівникові 3-ї групи Бригади карного розшуку. Поліціант знав, як належить чинити в таких випадках, тож удався до звичних заходів: на місці злочину зробили потрібні знімки, взяли зразки на аналіз, обійшли сусідські будинки, передивилися записи камер відеоспостереження, опитали близьких і знайомих, знайшли свідків тощо.

Цікавилися переважно клієнтами «Сквонка». Борнек сподівався натрапити на купу сексуальних збоченців і варіятів напідпитку. І дістав собі носа: клієнтами закладу виявилися молоді модники, накокаїнені фінансисти, схильні до самоіронії інтелектуали-аматори, які вважали, що відвідувати старомодні спектаклі — це дуже шикарно. Зрештою, пошук серед гвалтівників та інших зловмисників, що недавно опинилися на свободі або перебували під прицілом

у БПТЛ¹, теж закінчився нічим. Команда Борнека також намагалася щось рознюхати серед поціновувачів бондажу², адже зав'язування спідньою білизною нагадувало забави любителів БДСМ. Намарно.

Усі файли кримінального обліку уважно переглянули, — від ОДПС (Обробки даних щодо попередніх судимостей) до Salvac (Системи аналізу зв'язків між скоєними злочинами), — але насамкінець таки дістали облизня. Вивчили, крім того, декілька скарг, пов'язаних з використанням білизни. Нічого гідного уваги, хіба що хтось хотів би відкрити магазин жіночого спіднього вбрання.

Опитування людей, що мешкали поблизу сміттєзвалища, а також на вулиці Марсо в Іврі-сюр-Сен, за адресою проживання вбитої, теж виявилось даремним. У ніч з 15-го на 16 червня Софі Серейс повернулася додому на таксі Убер о першій годині. Водій висадив її перед будинком, і відтоді її більше не бачили. Наступного дня вона мала вихідний, тож у «Сквонку» ніхто ще не почав хвилюватися. Труп помітили польські робітники, що прийшли на звалище, аби викинути будівельне сміття. Перед тим ані охоронці, ані камери не відстежили нічого підозрілого.

Склали опис жертви, попорпалися в її минулому. Софі вважала себе артисткою і постійно шукала додаткові робочі години, як будь-який тимчасовий працівник шоу-бізнесу. Обмаль друзів, жодного хлопця, без сім'ї. Мати народила її анонімно, тож ніхто, навіть копи, не міг установити особи біологічних батьків дівчини, а сама вона підросла на сході Франції, під опікою численних притулків та названих родин. Одержавши СВППП³ в галузі управління в Греноблі,

¹ Бригада протидії торгівлі людьми.

² Бондаж — еротична практика, коли один з партнерів позбавляє іншого можливості вільно рухатися та фізично домінує над ним.

³ Свідоцтво про вищу підготовку технічного працівника.

вона переїхала до Парижа в 2008 році, щоб присвятити себе справжнім захопленням: танцю та стриптизу.

Небагато вдалося дізнатися також від її роботодавців. «Артистка хореографії» згідно зі статистичним кодом АРЕ Служби зайнятості працівників шоу-бізнесу. В самому «Сквонку» вона танцювала лише три дні на тиждень, а решту часу знаходила собі численні підробітки. Бігала в пошуках ролей по провінційних закладах, виступала приватно на парубоцьких вечірках і давала уроки стриптизу на вечірках прощання з дівуванням. Складалося таке враження, що танець на пілоні — перша й остання річ, про яку згадували молодята перед весіллям...

Борнек, як прихильник певних штампів, висунув припущення, що Софі підзаробляла тим, що спала зі своїми шанувальниками. Він помилявся. Не знайшли ані сліду якогось клієнта. Вона більше полюбляла спорт та духовні вправи: хатха-йогу, медитацію, марафони, гірський велосипед... Але це не заважало їй зустрічати впродовж місяця сотні різних суб'єктів під час спектаклів або на велосипедних доріжках. Усі вони могли виявитися підозрюваними.

Наприкінці тижня Корсо відчув, що йому таки доведеться незабаром розслідувати цю справу. За відсутності результату часто траплялося так, що команду міняли, хай навіть задля того, аби відчути бодай якесь просування. До того ж медійний тиск і цікавість до злочину значно посилювалися. Тут містилися всі складники доброї старої кримінальної хроніки: порнографія, кров, таємниця...

Словом, Катрін Бомпар, керівниця Бригади карного розшуку, домоглася від прокуратури, аби та продовжила термін розслідування очевидного злочину, — у цей період на копів не тиснув ніхто, навіть суддя, — а потім вона покликала Корсо. Стефан не поспішав. Бомпар швидко збила з нього пиху — довелося підкоритися. Вона була старшою

за рангом, до того ж «хрещеною матір'ю за покликом серця», бо свого часу допомогла уникнути в'язниці, а тоді він нічим не відрізнявся б від тих негідників, за якими полював уже близько двадцяти років.

Цього самого ранку йому мали передати повноваження. Корсо зачинився в кабінеті на цілий день, щоб вивчити матеріали, — п'ять грубезних тек, — а тоді під вечір повідомив новину членам своєї групи й роздав план дій, який сам і склав. Наказав їм владнати поточні справи, аби з наступного дня вони були повністю готові. *Інструктаж о 9-й ранку.*

У залі знову запалили світло. Мамзель Нітуш підхопила гірлянди, Лова Долл теж уже, напевно, пішла собі геть. Він усе пропустив. Лише тепер, коли всі повставали з місць, у вічі йому впали розвеселені й задоволені міни глядачів. І знову, щоправда не вперше, у ньому спалахнула ненависть до всіх оцих добродіїв.

Пропустивши їх поперед себе, він надибав чорні двері справа від сцени — потрапив за лаштунки. Час навідатися до господаря закладу, П'єра Камінські.

2

Корсо вже давненько його знав: під час роботи в БПТЛ у 2009 році йому довелося заарештувати шельму — він пригадав собі всі його судимості.

П'єр Камінські народився поблизу Шартра в 1966 році та полишив сімейну ферму, коли йому виповнилося 16. Спочатку він був панком із собакою¹, згодом став жонглером, потім ковтачем вогню, а в 22 роки вирушив до Аме-

---

¹ Панк із собакою — панк або будь-яка людина, що мешкає в бідних кварталах міста й часто має при собі собак. Деколи так у Франції називають молодих маргіналів без постійного місця проживання чи занять.

рики. Там він учащав до позабродвейського товариства¹ (принаймні за його словами), доки повернувся у Францію в 1992 році та заснував нічний клуб «Харизма» недалеко від площі Республіки. Минуло три роки, і його заарештували та засудили за побиття й поранення однієї зі своїх офіціанток. Умовний термін. Банкрутство. Втеча.

Згодом він знову з'явився поблизу каналу Сен-Мартен, де відкрив «Облудника», клуб для любителів оргій. Бізнес процвітав, аж доки його спіймали на сутенерстві й засадили на добрих три роки. Він просидів лише два. У 2001-му бос відродився з попелу й заклав «Шарпея», стриптиз-клуб на вулиці Понтъє, що проіснував вісім років, а згодом був закритий, бо виявилось, що там «торгували людьми». Камінські наразився на ще одне звинувачення, а разом його зазідо-зрили ще й у вбивстві однієї з танцівниць, яку знайшли по-нівеченою на смітнику за кілька кварталів від закладу. Тоді він вийшов сухим із води (свідки й позивачі пощезали) і знову заліг на дно. Слушно вчинив: Корсо був упевнений у його причетності до злочину й облагодив би справу на свій розсуд. Насамкінець звідник знову вигулькнув у 2013 році, коли відкрив «Сквонк», який мав чималий попит.

Корсо дістався до вбиральні, де дві стіни займали тримачі для костюмів, а на третій висіла низка гримерних дзеркал з підсвіткою в рамах. Тут панував веселий гармидер: на столиках валялися засоби для макіяжу, на долівці, як на полі бою, в безладі лежали валізи на коліщатах, туфлі, бутафорія.

Більшість міс досі вешталися напіводягненими. В куточку *stage kitten* (те саме, що збирачка м'ячиків на тенісному корті, але тут з підлоги доводилося піднімати бюстгальтери й труси) чіпляла свою здобич на вішаки. Чечіточник —

---

¹ Позабродвейське товариство — некомерційні, експериментальні театри поза Театральним кварталом у Нью-Йорку.

чорна шкіра, рожевий костюм — сидів на ослінчику та пригвинчував залізні набійки собі на туфлі.

— Камінські? — звернувся Корсо до темношкірого.

Хлопчина зміряв копа очима. Його ні здивувала, ні налякала поява ще одного поліціанта: щойно Ніну було вбито, вони зачастили до них щільними рядами.

— У кінці коридору.

Корсо переступив надувний гамбургер завбільшки з пуф, капелюхи з пір'ям, атласні корсети, таїтянські намиста... Аж раптом його пройняла ніжність до дівчат, адже ті самі вигадували сценарії, шили вбрання й відшліфовували хореографію. Він пригадав, як у дитинстві переодягався в Індіану Джонса або вдавав із себе Брюса Лі перед дзеркалом спальні у притулку.

Корсо зайшов без стуку. Спершу побачив помічника режисера, який направляв плафон, видершись по драбині під саму стелю. А тоді й уздрів самого Камінські, що з голим тулубом, у спортивних штанях, руки — в боки, уважно пильнував за діями техніка, ніби йшлося про будівництво мосту через річку Квай.

Чіткість ліній худорлявого обличчя підкреслювала армійська стрижка. Мав відповідно збудоване, накачане тіло з міцними, натренованими м'язами. Чи не найвідоміший у столиці продавець порнопродукції нагадував десантника, який щойно втік із зони військового конфлікту.

— Отакої, — сказав він, коротко поглянувши на Корсо, — знову прилетіли.

Корсо помітив, що він стояв босоніж на кокосовому килимі, який, либонь, правив за татамі на підлозі.

— Здається, ти не надто здивований.

— Останнім часом копи занадилися до мене — аж гай шумить.

Корсо спромігся на посмішку.

— Завітав, бо маю кілька питань до тебе.

Без жодного попередження Камінські став у позу *дзенкутсу дачі*: попереду нога зігнута, позаду — витягнута, кулаки — стиснуті й готові до бою.

— Взяли мене під варту, та все вам замало?

Борнек без вагань затримав Камінські з огляду на його попередні подвиги. І знову схибив. Комісар був змушений відпустити пройдисвіта за кілька годин: у нього виявилось алібі.

Камінські різко обернувся в бік помічника директора й угатив йому *маваши сері* («круговий удар ступні»), але за кілька міліметрів притримав ногу. Технік, мабуть, уже при звичаївся до таких витівок і навіть не поворушився.

— Ви десять разів сюди приходили, — провадив далі господар закладу. — Опитували моїх танцівниць, викликали працівників, набридали клієнтам. Уже понад тиждень моє ім'я і сам клуб викачують у лайні. Погано це все для бізнесу.

— Не вигадуй. Після того, як Ніну вбили, у тебе аншлаг. Ніщо так не притягує клієнта, як запах крові.

Камінські простяг руки догори, ніби хотів подякувати небесам.

— Нарешті я довідався, чому так відбувається!

— Давай поговоримо серйозно... як справжні чоловіки. Сутенер вибухнув сміхом.

— Гей, Корсо, про що ти? Ми з тобою до повій разом не бігали. Востаннє, якщо не помиляюся, ми бачилися в 2009 році, коли ти мене запроторив за ґрати.

Корсо навіть не озвався — звичні нікчемні піддражнювання.

— Я б хотів, аби ти мені описав Ніну... як людину, близьку особу. Адже ти її добре знав, чи не так?

Камінські знову став у позицію *дзенкутсу дачі*.

— Не більше, ніж будь-який бос свою підлеглу.

Корсо пригадав офіціантку з вивихнутою щелепою й танцівницю, яку знайшли без обличчя на вулиці Жана Мермоза.

— Ви не спали разом?

— Ніна ні з ким не спала.

— Чим вона жила?

Камінські крутнувся й поцілиив *йоко сері* («удар ногою збоку») в коліна ремонтника, що досі порпався з освітлювальною панеллю.

— Понад усе вона полюбляла плентатися голою по пляжах з білим пісочком.

Корсо вже читав у справі: Софі Серейс була натуристкою. Навіть трусів не було, щоб відокремити її особисте життя від життя артистки.

— Наркотики, алкоголь?

— Я погано говорю французькою? Ніна була чистою, як джерельна вода.

— Жодних приватних клієнтів?

Глибоко вдихнувши, сутенер перейшов до пози *шіко дачі*, обличчям уперед, ноги зігнуті, стопи під кутом 45 градусів, руки на колінах — так стоять борці сумо. У свої п'ятдесят років він був просто в олімпійській формі.

— Корсо, не шукай лайна, де його немає. Ніна була незаплямованою дівчиною з відвертою душею. Сама привітність. Лише її присутність поряд з нами виправдовувала саму нашу роботу. Три дні тому Ніну поховали. В неї не було навіть родини, а я ніколи не бачив стільки людей на цвинтарі. Прийшли друзі, колеги, шанувальники...

Корсо волів би й сам піти на похорон, щоб з'ясувати стан речей.

— Та ще й справжня профі! — вів далі каратист. — Чи не найкраща у Франції. Сама писала сценарії, вигадувала фігури, вирази, дрібнички... Чорт забирай, я був певним, що вона стане справжньою зіркою. Новою Дітою фон Тіз!

Камінські перебільшував. В інтернеті Корсо побачив лише гарненьку білявку, що мала незвичний типаж акторки німого кіно та виконувала простенькі хореографічні номери.

Нова стійка. Подвійний крок, перехресні кроки. *Окурі ашиі.*

— Шикарна дівчина, їй просто не пощастило — зустріла якогось покидька.

— Мабуть, тут, у тебе.

— Не гай часу, Корсо. Ніхто ще не скаржився на мій заклад або людей, що сюди приходять. А збочення шукай серед йолопів закомплексованих. Мораль породжує зло, а не навпаки. Чув про таке?

Довелося проковтнути, й відчуття було таке, ніби його роздягнули. Він завжди намагався всіх заплутати: був суворим, наче справжній янсеніст, але одягався, як будь-який сорокарічний фанат «Нірвани»; шалапут у душі, а став копом; самопроголошений християнин, але майже ніколи не відвідував церкви. Для інтиму завжди вибирав незаманих янгелоподібних дівчат, хай лише для того, аби ще більше їх забруднити. Кого він хотів ввести в оману? Самого себе?

— А твої друзяки? — провадив він. — Ти хіба не спілкуєшся з тими, з ким разом сидів? Із прихильниками жорсткого кохання?

Камінські викинув уперед тильний бік ступні в позі *ура маваші гєрі*, а тоді поміняв її на *цумасакі гєрі*, витягнув пальці ноги. Корсо колись займався карате і зміг відзначити, що технікою сутенер володів бездоганно. Навіть у помічника режисера вже почали тремтіти коліна.

— Знову помилка, *нідаре*. Той, кого ти шукаєш, ніколи в тюрмі не сидів і не носить на собі плакат із написом «серійний убивця». Це нормальний чувак, чистий, за ним нічого немає.

Корсо погодився. Потреба в насильстві, що душила зловмисника зсередини, коли він перейшов до дій, була тим більшою, що спокійніший вигляд він мав.

— А дівчата ваші як до цього поставилися?

— А ти як гадаєш? Ми навіть створили групу психологічної підтримки.

Корсо ледь не розреготався.

— Але вони знову стали до роботи, — вів далі каратист. — На знак солідарності. Вони вважають, що так зможуть якнайкраще вшанувати пам'ять Ніни.

— *Show must go on...*

Нарешті ремонтник під'єднав останні дроти й почепив на місце плафон. Після вмикання засвітилися червоним очі скелета, який урочисто сидів у кутку кімнати, — він, либонь, слугував спаринг-партнером самому Камінські.

Годі тут стирчати. Він досхочу намилиувався жалюгідним видовищем і лише згаяв час із пришелепкуватим каратистом. Від сутенера відгонило потом і дуროщами, тільки не переляком, а ще менше — божевіллям, з яким цілеспрямовано вбивали Ніну Віс. Насправді ж Корсо був упевнений: злочинець не належав до кола «Сквонка». Хай там як, а Борнек його б не проґавив. Вони мали справу із *зовнішнім* нападником.

Помічник режисера саме спускався з драбини, коли Камінські ввічливо йому вклонився на знак прощання. Технік коротко кивнув, схопив ящик з інструментами й чкурнув.

— Корсо, всі знають, що ти гарний поліціант, — промимрив звідник і витягнув грудку дурі, паперу для самокруток, сигарети. — Краще знайди мені ту наволоч, яка це зробила, а не діставай мене тут до світанку.

— Це для нього ти приберіг свій *маваші сері*?

Камінські провів язиком по самокрутці та підморгнув:

— А може, я лишив його для тебе...

Корсо колись отримав чорний пояс другого дана, але він тоді був зовсім молодий, і тепер йому здавалося, що це відбулося з кимось іншим, а не з ним самим. Але з Камінські він не протримався б навіть двох хвилин.

— Виклик приймаю, — все одно обізвався він. — Зано-туємо собі.

Камінські щойно закрутив цигарку, запалив її та зацідив нового *йоко сері* ледь не в обличчя копа. Корсо не встиг побачити його рухи вчасно, лише відчув, як ребро ступні злегка ковзнуло по підборіддю.

Він знову ледве проковтнув, а тоді через силу усміхнувся.
— Дай мені раз затягнутися.

3

Корсо займав двокімнатне помешкання на вулиці Кассіні в будинку 60-х років. Він домігся, аби вартість оренди знизили через непривабливість краєвиду: з вікон було видно лише глуху стіну лікарні Кошен. Квартира виявилася не такою й жахливою, а головне — йому подобався квартал, який за бульваром Араґо ніби ширшав і вільно простягався до парку Монсурі. Особливо зігрівав душу проспект Рене-Коті, схожий на рамблу¹, де росли платани й стояли майстерні артистів.

Поліціант шпурнув куртку й кобуру на диван і підійшов до стійки, що слугувала кухнею. Відчинив холодильник й уздрів там застиглу картину холостяцького життя: зіпсуті продукти, напіввідкриті бляшанки, залишки їжі «на винесення»...

Узяв одне пиво й уместився на розкладному ліжку; разом з письмовим столом це були єдині меблі в помешканні.

---

¹ Широка алея, обсаджена деревами, з хідником у центрі. Назва походить від каталанської Ла Рамбли — найвідомішого бульвару в Барселоні.

Після того, як вони з Емілією розійшлися, він улаштував собі тут прихисток і навіть не намагався його якимось покращити, хіба що постарався прикрасити кімнату Таде. Зрештою, тимчасовість в усьому йому подобалася: це вкотре нагадувало, що він був парією, вічним вигнанцем.

Народився Корсо на самому дні суспільства, від анонімної матері, як і Ніна Віс. У дитячі роки його постійно переводили з одного притулку до іншого, міняли названі сім'ї, в підлітковому віці він блукав усюди, наче пес, — не ладний де-небудь затриматися, до чогось пристосуватися. Злодій, наркоман, відлюдник — урятувати його від неминучої загибелі вдалося лише Катрін Бомпар, що взяла хлопця під своє крило й допомогла стати копом — єдина річ (крім сина), якою він пишався у житті.

Але попри довгі роки вірної служби, бездоганне особисте досє та повну негнучкість, що всі вважали чесністю, старі закорінені звички деколи давалися взнаки. Він став службовцем, одружився, платив податки — у 2000-ні роки йому вдалося перетворитися на статечного чоловіка, але з чорного kota білого не зробиш. За кілька місяців він розійшовся з дружиною, так і не став своїм серед поліціантів — вічний мандрівник у своєму житті... Циган на пустирі.

Трохи відпив, відчув, як пійло вивертає шлунок. Прожогом залетів у туалет і виригнув усе, що накопичилося за останній час: алкоголь, травку й цилюліт стриптизерок. Корсо мав справжню ваду для будь-якого копа: він ненавидів ночі. Не зносив працювати в цей час, терпіти не міг зазвездників нічних закладів. Мрії буржуа, фантазії інтелектуалів здавалися йому джерелом тупості й розпусти, втіленням хтивості лінивого натовпу. Хибним, міфічним усесвітом, де розквітала торгівля тілом, а час марнувався в пиятиках, порожній балаканині та зляганні. Суцільна пиха.

Минала північ, і йому нестерпно кортіло заснути, ноги ломило, нудило так, що аж кишки вивертало. Краще вже бути просто військовим та прокидатися на заклик сурми або ж учителем фізкультури й на вранішній пробіжці ловити перші промені сонця.

Підняв голову від унітаза й відчув полегшення. Освіжив водою обличчя, почистив зуби, всівся за письмовий стіл. Нарешті сонливість відступила. А в комп'ютері на нього чекали два геть різні кошмари: міг вибрати матеріали проведеного Борнеком розслідування (він попросив відсканувати всі документи) або перші висновки у справі про розлучення. Утім, краще жах роботи, аніж брехня судових розборів.

Узявся за знімки з місця злочину: вбита здавалася дуже блідою в тьмяному світлі дощового дня. Вона якось дивно лежала: руки закручені за спиною, ноги підібгані у положенні зародка, голова неприродно вигнута якомога далі назад. Злочинець зв'язав зап'язки й щиколотки жертви її ж трусами. Згодом він задушив дівчину бюстгальтером — спочатку Корсо дещо недоречно подумав собі, що білизна марки *Princesse tam-tam* виявилася на диво міцною для такого навантаження.

На перший погляд здавалося так, ніби покидьок згвалтував жертву, скориставшись тим, що було під рукою, аби знерухомити та вбити її. Насправді ж усе виявилось набагато складнішим. Насамперед жертву не гвалтували: жодної подряпини на статевих органах, навіть сліду сперми не знайшли. Згодом убивця прив'язав ліфчик-зашморг до трусів за спиною жінки — діяв, як справжній професіонал. Схоже було на те, що потім він її покремсав, а тоді вже сама жертва затягнула на собі петлю, звиваючись від болю.

Рани на лиці були потворними: знаряддя вбивства — ніж, сікач, принаймні якийсь знаряддя із тонким лезом — пошматувало щоки так, що рот розірвало до самих вух.

Згодом він запхав каміння глибоко в горло, аби щелепа залишалася широко роззявленою. Створювалася картина гнітючого, надривного крику, як у творах Едварда Мунка. На довершення жаху: капіляри повік та білків луснули від перенапруження — очі повністю залило кров'ю.

Роздивляючись світлини, Корсо нічого не відчував. Як і більшість копів, з плином часу він утратив здатність обурюватися, коли стикався з людською жорстокістю. Лише зрозумів, що має справу з першорозрядним чудовиськом, дуже прискіпливим у плануванні злочину й ладним геть оскаженіти, коли жорстокість затьмарювала розум.

Корсо гортав протоколи. Борнек погрів чуба: молодець. Навіть гадки не мав, що б він міг тепер іще зробити. Можливо, убивця знав Ніну, а що, як ні? Можливо, вони зустрічалися двадцять років тому, а що, як напередодні загибелі?.. Десять там у часі та просторі їхні шляхи перетнулися, і жодної можливості відстежити, коли саме спалахнув згубний вогник у його очах, промайнула хижа тінь...

Друга ранку. Сон не брав. Пішов шукати ще одну пляшку пива, а тоді вирішив дати собі раду з тим, що найбільше дошкуляло: натиснув на кнопку мишки, відкрив позовні вимоги, що надіслала йому адвокат, і прокрутив список своїх недоліків, провин та хиб. Тут було геть усе: алкоголізм, домашнє насильство, постійна відсутність, моральне знуцання... Емілія не наважилася лише на одну річ, — але він був певним, що в разі чого можна сподіватися навіть на таке, — вона не закидала йому тілесних домагань стосовно сина.

Зліпили все абияк, у край важко було повірити таким свідченням, тож він сподівався, що їм не вдасться спіймати суддів на цей гачок. Ще підступнішим був спосіб, у який Емілія та її адвокатуеса намагалися з будь-якої риси його характеру, навіть із його чеснот, виліпити вади. Старанно виконує роботу? Син ніколи не бачить тата. Перевіряє його домашні завдання,

пильнує, щоб той учився грати на піаніно? Тиран, надто вимогливий і владний. Старається присвятити синові вільний час? Ладний на все, аби віддалити його від матері...

Коли рядки на екрані почали зливатися в лінії-блискавки, він закрити документ, ледь стримуючись, аби не жбурнути ноутбук у стіну.

Треба було знайти спосіб угамувати гнів. Йому на думку спало лише одне: зателефонувати Ламберу, коменданту 2-ї групи БПН, тобто Нарковідділу.

— Ламбер? Це Корсо.

— Як справи, старий? — радісно привітався той. — Я думав, що в БКР усі лягають спати о 22-й годині.

— Щось комбінуйте сьогодні вночі?

— Що тобі до нас? Ти що, з поліції?

— Я не жартую.

Пролунав недобрый смішок.

— Невеличкий шмон — щойно перші півні заспівають.

— Буде гаряче?

— Брати Зарауї, братику. Нагоди чекали три роки. Наш інформатор каже, що там є новенький виробничий цех, лабораторія, гідравлічний прес і крута дорожесна швидкісна тачка.

— Скільки там?

— Сто кіло гашишу, стільки ж коноплі й чималий пакунок необробленого коксу.

Корсо навіть присвиснув від захвату. Сподівався на маленьку вилазку, щоб трохи мурашки забігали по спині, аж раптом надібав масштабну операцію.

— Де?

— Пікассо.

Дільниця Пабло Пікассо в Нантері була чи не першою в списку ЗПРЗ (зон із підвищеним рівнем злочинності). Перший рівень загрози й небезпеки.

- Приєднуюся до вас.
- Гей, братику, це справа Нарковідділу, ти не на ярмарку в Сен-Жермен-ан-Ле.
- Міг би вам стати в пригоді. Я там виріс.
- Хвалько. З якого дива ти туди заявишся?
- Мушу трохи розрядитися.
- Ми тут напругу не знімаємо.
- Припиняй.
- Аж раптом Ламбер поцікавився:
- Проблеми з начальством?
- З моєю колишньою. Щойно отримав свідчення від її адвокатеси стосовно розлучення.
- Коп завоктав, мов той індик, в якого прорізався голос:
- Я це називаю форс-мажором. *Be my guest.*¹

4

Дільниці Пабло-Пікассо як такої не існувало. Йшлося про будинки на проспекті Пабло Пікассо в Нантері. Фасади високіх і круглих веж, створених архітектором Емілем Айо, прикрашали кольорові візерунки-хмаринки та вікна у формі крапель води. Прекрасний архітектурний задум, що згодом обернувся на жахливий осередок злиднів та злочинності.

Саме тут минули підліткові роки Корсо, і він міг пригадати будь-яку деталь будівель: у загальній частині двері пофарбовані в яскравий колір, а стіни вкривав пістрявий тиньк. У помешканнях стіни були круглими, а долівку застеляло килимове покриття, схоже на коротко підстрижений газон. Багато простору, багато фантазії, але мешканці не забарилися все зіпсувати, забруднити, знищити. *І не важливо, яка там пляшка, головне — сп'яніти.*

---

¹ Ласкаво прошу (англ.).

На кільцевому бульварі Оборони він уже побачив вежі, що вимальовувалися на тлі яскраво-синього неба. 3-тя година 45 хвилин. Устигав. Ламбер попередив, що облава почнеться рівно о четвертій: Нарковідділ домігся від судді з питань затримання та звільнення (СЗЗ) дозволу здійснити обшук уночі.

Він виїхав з кільцевого бульвару й рушив уздовж скупчення офісних будівель — скло, сталь, чіткі лінії, — яких не існувало, коли він був молодим. На першому ж круговому перехресті зауважив, що свято вже почалося. Підмурівками веж бігали промені пробліскових маячків. У нічному повітрі лунали постріли. Із виском шин на повній швидкості його обганяли поліційні автівки.

Корсо почепив мигалку на дах автівки й увімкнув радіозв'язок. Крізь сичання проривався громовий заклик:

— *ТН5 усім патрулям, поліціант — на землі. ТН5 усім патрулям, повторюю: поліціант — на землі!*

Ламбер не міг розпочати операцію раніше. Може, їх застукали ті, що стояли на шухері — місцеві вартові? Або група потрапила в пастку? Одна помилка — і вже незрозуміло, хто кого застукав.

Корсо був змушений загальмувати на другому круговому перехресті — далі проїзд перекивали поліційні фургони, що припаркувалися в шаховому порядку. Либонь, сюди з'їхалися всі, хто носив однострій у Нантері. На око Корсо визначив: тут були хлопці з Бригади боротьби зі злочинністю, хтось із 92-го Підрозділу судової поліції, десь неподалік купчилися копи в одностроях центральних департаментів та комісаріатів (за іронією долі, одна з будівель Міністерства внутрішніх справ містилася на вулиці Труа-Фонтано за кілька сотень метрів).

Він заїхав на тротуар, зупинився й вистрибнув із автівки. Багажник. Бронежилет. Sig Sauer SP 2022. З пістолетом

у руці він сунув уздовж припаркованих на вулиці машин, намагаючись збагнути, що відбувається. Зіткнення зосередилося біля вежі Айо, другої від кругового перехрестя. Саме там він колись мешкав.

Корсо показав жетон першому вартовому, якого зустрів, вигукуючи:

— Що тут коїться?

— Бригадир Менар. Комісаріат Нантера.

— Я поставив тобі питання: що коїться?

— Лише дві групи. Чекаємо, що до нас перекинуть ще три.

Корсо не міг уторопати: вартовий кепкує з нього чи обкурився, а тоді зрозумів. Він підійшов ближче й крикнув йому в саме вухо:

— Зніми ці бісові затички!

Поліціант підплигнув, а потім витяг з вух протишумові вкладки.

— Перепрошую, — пробурмотів він, — я... про них забув. — Бідолаха трусився з голови до п'ят, тримаючи вогнепал у тремтливій руці. — Ви... ви щось казали?

— Що-тут-відбувається?

— Невідомо. Стріляють уже хвилин десять...

Корсо продовжив рухатися вулицею невеличкими перебіжками, міцно стискаючи зброю обома руками. Світлодіодні лампи вихоплювали з темряви деякі ділянки, які йому вдалося, нарешті, розгледіти. Праворуч, попід вежею, за кам'яними дюнами, що слугують у кварталі зеленими острівцями, два поліціанти в бронежилетах стріляли з помпових рушниць.

Зліва, з іншого боку проспекту, стрічка безпеки заважала тримати вуличних роззяв на відстані, але ніхто так і не наважився потрапити на поле бою.

Корсо примружив очі й побачив кількох копів, що сховалися за автівками. Також він уздрів повняву жінку у ву-

алі та джелабі¹, яка стояла між бійцями й репетувала в світлі ліхтарів:

— ‘Тібні! ‘Тібні! ‘Аін гу? ‘Аін гу?

Він трохи знав арабську, а тому зрозумів, що вона хоче донести: «Сину! Сину! Де він? Де він?» Перед нею навколішки стояв поліціант Бригади боротьби зі злочинністю. Він схопив її за сукню й змушував присісти.

Корсо посунув трохи далі в бік веж і обминув кількох копів, що стріляли наосліп. Кулі свистіли, немов останні бенгальські вогні на якомусь небезпечному святкуванні. Звуковим тлом слугувало шипіння рацій — навкруги панував безлад.

Щойно він знайшов собі схованку за сміттєвими баками, як надибав трупа. Обличчя в нього було знесене кулеметною чергою. Розлита кров прилипла до коліщат контейнерів і мішків зі сміттям, що їх полишали просто на землі. Корсо весь вимазався, бо спирався коліном на асфальт. ‘Тібні! ‘Тібні! ‘Аін гу? ‘Аін гу? Очевидно, славнозвісний син.

Він виліз на бруковану дюну, що відділяла його від поля бою. Спершу не побачив нічого, крім спалахів, що роздирали нічне повітря. Згодом угледів луску величезної змії, яка прикрашала майданчик. І лише тоді його очам відкрилося надзвичайне видовище. Над лавками на ліхтарі висіла людина — голова її схилилася під прямим кутом до осі стовпа.

Ламбер та його хлопці причаїлися в овальній брамі будівлі й стріляли по черзі. Одягнені в усе чорне, скуті бронежилетами, єдина кольорова пляма — червоний нарукавник. Жалобна стрічка на пурпуровому похованні.

Корсо помчав до них. Він ще не встиг привітатися, а вже зауважив, що в них були напіваавтоматичні штурмові

---

¹ Традиційний берберський одяг: довга сукня з загостреним капюшоном і широкими рукавами.

гвинтівки НК G36, заладовані 5,56-міліметровими патронами — стандартний натовський калібр.

Поглянувши на Корсо через плече, Ламбер насилу розсміявся.

— Таки прийшов? Молодець, не пошкодуєш.

5

— Кого це повісили? — спитав Корсо, намагаючись роздивитися, що коїться за плечима копів.

— Наш інформатор. Телепень якийсь — попався, щойно передав дані. Напевно, здав нас. Усе пішло шкереберть: очікували саме нас...

У тіні арки Корсо краще роздивився своїх товаришів. Ламбер — високий блідуватий чоловік із солом'яною чуприною та вицвілими бровами. На довершення картини — віспувата шкіра й гнілі зуби. До пари й помічники: один, мов справжній мареро¹, від шиї до скронь — у тату, а другого прикрашала «туніська посмішка» — шрам від рота до вух, що йому лишили на згадку наркодилери, яких він запропонував за ґрати.

— Схема така, — сповістив Ламбер. — За змією стоять брати Зараї та їхні поплічники, що стріляють по нас. За ними, біля вежі, яку ти бачиш далі, ховаються приятелі повішеного — вони теж смелять. Подекуди перші переключаються на других і відправляють декілька куль у їхній бік, а тоді знову палять по нас. Часом ті, що засіли поблизу вежі, згадують про копів, і кулеметна черга летить сюди. Справжній секс утрюх.

Веселоці Ламбера відгнали безнадією. Цієї ночі знову матимемо вбитих, поранених, а врешті-решт — дірка з будику й нічого доброго.

---

¹ Гангстер латиноамериканського походження, укритий тату.

— Я чув повідомлення по рації, — докинув Корсо. — Один з хлопців лежить на землі?

— Легке поранення. Проте Зарауї втратив одного, а іншого сильно зачепило. Якщо пощастить, уколошкаємо ще одного або двох там, позаду змії.

— План який?

— Немає плану. Очікуємо людей з РОГ¹: вони влаштують штурм і всіх розженуть. Якщо повернемося живими та здоровими, подякуємо за це Святій Риті.

— А лабораторія?

— Облажались. Поки ми тут перестрілюємося, вони переносять товар поблизу майданчика. Ці пройди обороняють в'їзд до парковки. Коли надійде підмога, їх уже й сліду не буде.

Корсо спало на думку:

— Є інший вхід.

— Про що ти?

— Підвали з'єднані зі стоянкою.

— Ти щось наплутав. У нас є плани, вони на першому поверсі.

— Кажу тобі, я тут мешкав колись. Через вентиляційні ходи можна дістатися до стелі парковки.

Очі Ламбера зблиснули вогником чи то лихоманки, чи то шалу.

— Підвали перебудували й улаштували в них мечеть, — обізвався він. — Туди можна потрапити лише ззовні.

— Твої хлопці нас прикриють. Евакуаційний вихід за десять метрів від нас уздовж стіни.

Ламбер зняв свій НК G36 із запобіжника й заволав:

— Чули, хлопці? Цього вечора обмиємо подію, я пригощаю!

---

¹ Регіональна оперативна група.

Копи приготувалися. За сигналом керівника вони почали стріляти, а Ламбер і Корсо рушили вздовж фасаду вежі. Корсо роздивлявся пащу змії (всіяна кам'яною лускою скульптура виринала з плити майданчика) й дякував Усевишньому, що він — поліціант, що його існування якимсь ненормальне й підживлюється самою смертю.

Ламбер зупинився. Незабаром вони мали опинитися на відкритій ділянці. Знову сигнал — і вони пробігли останні кілька метрів, що відділяли їх від евакуаційних дверей. Мозаїка розлетілася вщент, кулі наздоганяли їх у сутінках. Ударом ноги Ламбер вибив вхід у мечеть-підвал. Вони занурилися в темряву й запалили електричні ліхтарика. Всередині — нікого.

Колись тут містився сарай для велосипедів та мотоциклів. Корсо часто сидів у ньому по обіді й порпався біля мопедів. А тепер промінь ліхтарика вихоплював із п'їтьми килими, дерев'яний міхраб, що вказував напрям на Мекку, вірші Корану й облямовані божественні імена на стіні.

Корсо знадобилося кілька секунд, аби зорієнтуватися в знайомому місці.

— Туди!

Вони перетнули кімнату впоперек і ліворуч надітали приміщення котельні. Корсо зайшовся гатити в двері ногою, але йому не пощастило, як Ламберу, — навісний замок тримався міцно. Коп з Нарковідділу відштовхнув його й пальнув у сталеву петлю, яка відлетіла із силою гільзи.

Стрілянина в мечеті: блюзнірство стає наругою.

Вони дісталися до комірки, де були складені кнопки, перемикачі, запобіжники. Над ними, за два метри від долівки, бічна решітка прикривала вентиляційний хід. Спершись ногами на електричний щит, Ламбер спромігся видряпатися досить високо й відірвати рамку ножем —

у нього був фінський пуукко, яким він полюбляв хизуватися в кнайпі, де вони часом снідали разом.

Решітка відлетіла, і Ламбер, тримаючи гвинтівку, прослизнув у прохід, устелений всередині скловатою. Корсо, хоч як стривожений, рушив услід. Він ніколи не залівав так далеко в глиб, навіть не був упевнений, що димар веде до стоянки. За кілька метрів пітьма почала їх душити. Спітнілий Корсо подумки підраховував відстань, що вони подолали, — півшляху, мабуть, уже позаду.

Аж раптом Ламбер зойкнув. Корсо відчув, що спека стала якоюсь іншою: колючою, їдкою, мов розбуджений у лігві звір.

— Відступай! Вони закинули сюди вогонь!

Корсо сунув назад, відштовхуючись ліктями, намагаючись допомогти собі колінами. Дим, волокна й згар дерли горло. Скловолокно, якщо спалахне, накриє їх шаром вогню.

— Відступай! Якого дідька? ВІДСТУПАЙ!

На смерть переляканий Ламбер силувався, як і Корсо, пропхатися назад і вдаряв того ногами по обличчю. Нарешті, звиваючись, мов той хробак у тріщині дерева, він відчув під собою порожнину. Ще раз відштовхнувся й гепнувся на долівку комірки, просякнutoї ядучими випаровуваннями. Аж гульк — Ламбер упав просто на нього, вдаривши чоботами із металевими набійками. Вони лежали тепер валетом, кашляли, плювалися, відригували.

— Двері відчини! — ледве вичавив із себе Ламбер. — Ми зараз поздыхаємо!

Корсо штовхнув підбором заслін, і вони спромоглися рачки виповзти з комірки. Зіщулені, засліплені копи випльовували шматочки вовни й ковтали повітря, мов топельники, що в останню мить таки зуміли виринути.

Ламбер підвівся й схопив Корсо за куртку.

— Треба вшиватися. Ми зараз спалахнемо під три чорти!

Корсо мимоволі поглянув у бік комірки. Жодного натяку на пожежу. Поліціант трохи зачекав, а тоді збагнув: скловата була вогнестійкою, а дим у вентиляцію потрапив лише тому, що з іншого кінця вибухнула запалювальна бомба.

— Ну то й що? — спитав Ламбер після того, як Корсо поділився з ним міркуваннями.

— Повертаємося. Йолопи підкинули вогню й гадають, що всі негайно накивали п'ятами. Саме тепер було б добре спіймати їх на гарячому!

Ламбер, зігнувшись навпіл і спираючись руками на коліна, досі відкашлювався.

— Я забув, що ти ненормальний...

Корсо вже залазив у прохід. Треба було лише затамувати дихання, ще раз проповзти наосліп і вискочити з іншого боку. Дилери подумують, що мерці повернулися з того світу, і навіть спротиву не чинитимуть. Принаймні так він себе переконував, коли просувався вперед, заплющивши очі й не пропускаючи повітря в легені. Корсо чув тільки, як шарудять Ламберові чоботи по обгорілій скловаті та оцинкованій сталі стін — Пан Наркотики заповз усередину слідом за ним.

Згодом він помітив отвір. Наркаторгівці відкрутили решітку, щоб запустити бомбу у вентиляцію. Ось і стеля стожанки з брудними неоновими лампами.

Корсо висунувся трохи вперед і міг спостерігати з висоти за тим, що відбувається: якийсь типок переносив цілий блок смоли канабісу завбільшки, як велика пакувальна коробка. Ще двоє штовхали кудись гідравлічний прес. Четвертий перетягав дволітрові бідони з якимось хімічним перетворювачем.

Сльози заслали йому очі, діоксид вуглецю просочився в легені, але Корсо силувався збагнути, чи зможуть вони

з Ламбером удвох знешкодити каналій. Переваги: в мерзотників руки були зайняті. Недоліки: з діри за два метри від землі вони виповзатимуть кілька секунд — за цей час злочинці встигнуть витягнути зброю.

— Чорт, просувайся! — промимрив позаду Ламбер, що вже почав задихатися.

Корсо захвав пістолет за пояс, учепився руками за край і сяк-так відштовхнувся. Пролетів головою вперед уздовж стіни — так і приземлився. А тому розбив собі писок об капот автівки й загубив пістолет.

Прокотився землею, хутко проповз рачки до зброї та поцілів навмання в бік дилерів, що змарнували, як він і сподівався, кілька секунд через те, що не відразу оговталися.

— Не рухатися! — вигукнув Корсо.

Перший покидьок завмер посеред стоянки, не випускаючи з рук брикет канабісу. Ще двоє стояли біля мінівена «Мерседес» V-класу з відчиненими задніми дверима — гідравлічний прес вони поставили на долівку. А четвертий випустив з рук пластикові бідони.

Усе відбулося одночасно, і Корсо побачив, що той з молодиків, який стояв біля автівки, опустив руку в її задню частину, хлопець з бідонами кинувся навітки, чолов'яга з канабісом порачкував, а за спиною копа на машину, від якої він сам щойно відштовхнувся, з гуркотом повалився Ламбер разом із гвинтівкою.

Корсо вистрілив у двох найнебезпечніших із них і поранив того, що порпався всередині мінівена, потім поцілів у брилу канабісу, а тоді той, що її тримав, відлетів від удару назад — Корсо знав, що робить: з 2012 року копи використовували експансивні кулі нового зразка, які роздробляються, коли влучають у ціль, але не пробивають її.

Усі закликали. Поранений перекинувся всередину «Мерседеса». Його поплічник мимоволі підніс руки. Той, що був

з канабісом, лежав на животі, притиснутий до автівки вантажем коричневої наркоти. Один із шахраїв, щоправда, втік.

Тримаючи злочинців на мушці, Корсо крикнув Ламберові: — Наручники їм почепи!

Йому ніхто не відповів. У повітрі бриніла напруга, звідусіль до нього промовляли тисячі сигналів тривоги. Ламбер там що, розбився насмерть, коли падав? Він хутко поглянув у його бік і побачив, що той спирається на землю коліном і чубиться з плюгавцем у капюшоні, який вигулькнув невідомо звідки. Наркоторгівець силувався повернути гвинтівку Ламбера на нього самого. Обома руками він стискав кисті поліціанта, змушуючи того прострелити себе. «Капюшон» уже тримав палець на спусковому гачку. Корсо відплигнув на два кроки вбік, аби під відповідним кутом пальнути так, щоб куля не пробила голову мерзотника й не вбила поліціанта, хоч якими новими були його патрони.

Зі свого місця Корсо побачив, як пересувається палець, а обличчя Ламбера аж витягнулося від зусилля. І тоді він вистрілив. Куля влучила в череп зловмисника — кості й мозок просто розлетілися на всі боки. Корсо кинувся до нього так швидко, що встиг навіть побачити дим від пострілу, який виходив з рота дилера, котрий уже лежав на землі.

Ламбер відразу схаменувся й навів свій НК G36 на двох інших, які — *miracolo*¹ — все ще стояли нерухомо. Корсо відступив на кілька кроків і сперся на кузов автівки — ноги в нього тремтіли. Ламбер уже одягав кайданки на руки обом телепням.

Щось спонукало його підійти до «Мерседеса». І знову Корсо переконався в тому, що досі вміє влучно стріляти: куля знесла півживота наркодилера, спалила його плоть

---

¹ О диво! (*im.*)

ЗМІСТ

Частина перша	5
Частина друга	175
Частина третя	327

Літературно-художнє видання

ГРАНЖЕ Жан-Крістоф
Земля мертвих
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *К. В. Озерова*
Редактор *В. М. Васильченко*
Художній редактор *А. В. Беякова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *А. М. Фурман*

Підписано до друку 14.06.2019.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion Pro». Ум. друк. арк. 26,88.
Наклад 4000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61052, м. Харків, вул. Різдяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків
тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ
тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Гранже Ж.-К.

Г77 Земля мертвих : роман / Жан-Крістоф Гранже ; перекл. з фр.
І. Шагової. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. — 512 с.

ISBN 978-617-12-6692-6

ISBN 978-2-226-39209-1 (фр.)

Знайдено труп молоді стриптизерки. Тіло зв'язане мотузкою за давнім японським мистецтвом — шибарі. А моторошна гримаса болю на її обличчі нагадує найжахливіші полотна Франсіско Гойї. До речі, ці картини позичив музею Альфонсо Перес, мадридський мільярдер... До справи береться один з найкращих місцевих детективів — Стефан Корсо. Він гадав, що вистежує звичайного серійного вбивцю, аж поки не здогадався, що в такий витончений спосіб хтось викликає його на дуель. Той, хто дуже схожий на самого детектива, чоловік, що так само страждає від спогадів та знаходить утіху в реалізації своїх потаємних бажань. Нитка розслідування затягне детектива у світ, де людські страждання продають для задоволення. Чи не про це мріяв і сам Корсо?..

УДК 821.133.1

ЖАН-КРИСТОФ ГРАНЖЕ

БАГРЯНІ РІКИ

Маленьке французьке містечко Гернон охоплене жахом через серію жорстоких убивств. Жертви — бібліотекар Кайюа, санітар Філіпп Серті та лікар Шернсе — зазнали пекельних тортур. Місцева поліція не може відшукати вбивцю, тому звертається по допомогу до столичного комісара Ньємана. Водночас у містечку Сарзак відбуваються не менш дивні події: хтось грабує шкільний архів та плундрує склеп, у якому спочиває тіло десятирічного Жюда Ітеро. Ньєман намагається зрозуміти, чи існує зв'язок між убивством бібліотекаря та злочинами в Сарзаку. Комісар заглиблюється в минуле, сповнене нечуваних подробиць і таємниць із життя жертв...

Намагаючись повернути пам'ять пацієнту, що може бути свідком жакливого вбивства, психолог Матіас Фрер усвідомить: він — такий самий «пасажир без пам'яті». Він теж зійшов із потяга в невідомому місті, прихопивши з минулого життя лише вигадані спогади. Матіас Фрер не народжувався, не вчився, не працював... То чому його переслідують загадкові люди у чорному? Чому незнайомий чоловік назвав його іменем убивці, якого розшукує поліція? Лейтенант поліції Анаїс Шатле впевнена, що він невинний. Та лише сам Фрер може повернутися власними слідами у своє минуле життя в пошуках істини. Але скільки буде цих життів?..